

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Møde vedr. brancheanbefalinger for produktion af økologisk mælk og kød fra kvæg

Agro Food Park den 28. november 2024

Birgit Ingvorsen

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

4. Økologikontrol i relation til Hjerteordningen for kvæg

2 eksempler i 2024

Eksempel 1. overtrædelse af regler for afgræsning ved stikprøvekontrol 10. juli

Landbrugsstyrelsen - økologikontrol

Ved kontrolbesøget blev det konstateret:

- 20 kvier over fire måneder, der ikke havde adgang til afgræsning
- 15 goldkøer, der ligeledes ikke havde adgang til afgræsning. Køerne var goldet hhv. den 16. og den 30. juni 2024.
- En enkelt ko, der havde kælvet gik i holdet med goldkøer sammen med sin kalv, og havde ikke været ude i goldperioden.

Landbrugsstyrelsen - sagsbehandling

Samme dag sendes
Afgørelse om strakspåbud
efter økologikontrol:

”Du påbydes, at lukke alle
ungdyr over 4 mdr. på
græs, samt goldkøer.”

29. Juli sendes
Kontrolrapport og høring
efter stikprøve
økologikontrol

Herefter afgøres
økologikontrol-sagen

Fødevarestyrelsen – partshøring

Den 5. sep. sendes
partshøring med varsel om
udelukkelse fra
Hjerteordningen

Fødevarestyrelsen vurderer,
at de ovennævnte forhold er
en overtrædelse af bkg. om
frivillig dyrevelfærdsordning,
bilag 3, Supplerende krav
for kvægbesætninger, som
er omfattet af niveau 3, pkt.
5

Eksempel 1. overtrædelse af regler for afgræsning ved stikprøvekontrol 10. juli

Landbrugsstyrelsen - økologikontrol

Ved kontrolbesøget blev det konstateret:

- 20 kvier over fire måneder, der ikke havde adgang til afgræsning
- 15 goldkøer, der ligeledes ikke havde adgang til afgræsning. Køerne var goldet hhv. den 16. og den 30. juni 2024.
- En enkelt ko, der havde kælvet gik i holdet med goldkøer sammen med sin kalv, og havde ikke været ude i goldperioden.

Landbrugsstyrelsen - sagsbehandling

Samme dag sendes Afgørelse om strakspebun efter økologikontrol:

"Du påbydes, at lukke alle unge og ve 4 mdr. på græs, samt goldkøer."

29. Juli sendes Kontrolrapport og høring efter stikprøve-økologikontrol

Herefter afgøres økologikontrol-sagen

Fødevarestyrelsen – partshøring

Den 5. sep. sendes partshøring med varsel om udelukkelse fra Hjerteordningen

Fødevarestyrelsen vurderer, at de ovennævnte forhold er en overtrædelse af bkg. om frivillig dyrevelfærdsordning, bilag 3, Supplerende krav for kvægbesætninger, som er omfattet af niveau 3, pkt. 5

Frafaldet

Eksempel 1. Varslet udelukkelse fra Hjerteordning er frafaldet efter partshøring

Fødevarestyrelsen har nu sendt en afgørelse om ikke at udelukke besætningen fra Hjerteordningen.

Fødevarestyrelsen skriver, at afgørelsen er truffet på baggrund af en konkret og samlet vurdering af omfanget og karakteren af de forhold, der fremgik af Landbrugsstyrelsens indberetning og kontrolrapport.

Herudover har Fødevarestyrelsen lagt vægt på, at ”du i dit partshøringssvar har oplyst, at du erkender, at du var kommet bagud med at få bundet de omhandlede kreaturer ud, og at du nu har udarbejdet en handlingsplan for, hvordan nedgoldning og kælvning planlægges og udføres fremadrettet”.

Eksempel 2. overtrædelse af regler for afgræsning ved kontrolbesøg 2. august

Landbrugsstyrelsen - økologikontrol

Ved kontrolbesøget blev det konstateret:

- Avlstyr der var halt – efterfølgende behandlet for klovbrandbyld
- 5 kalve/ungdyr med øjne der løb i vand – efterfølgende behandlet for pinkeye
- 1 ko med ”besværet gang” og langt til foder og vand
- 51 ungdyr havde ikke været på græs i år

Landbrugsstyrelsen - sagsbehandling

Strakspåbud og kontrolrapport sendt til Fødevarestyrelsen

Herefter afgøres økologikontrol-sagen

Fødevarestyrelsen – partshøring

Den 5. sep. sendes partshøring med varsel om udelukkelse fra Hjerteordningen

Fødevarestyrelsen vurderer, at de ovennævnte forhold er en overtrædelse af bkg. om frivillig dyrevelfærdsordning,

Niveau 1 pkt. 3 og bilag 3, Supplerende krav for kvægbesætninger, som er omfattet af niveau 2, pkt. 8

Eksempel 2. overtrædelse af regler for afgræsning ved kontrolbesøg 2. august

Landbrugsstyrelsen - økologikontrol

Ved kontrolbesøget blev det konstateret:

- Avlstyr der var halt – efterfølgende behandlet for klovbrandbyld
- 5 kalve/ungdyr med øjne der løb i vand – efterfølgende behandlet for pinkeye
- 1 ko med "besværet gang" og langt til forer og vand
- 51 ungdyr havde ikke været på græs i år

Landbrugsstyrelsen - sagsbehandling

Strakspåbud og kontrolrapport sendt til Fødevarestyrelsen

Herefter afgøres økologikontrolsagen

Fødevarestyrelsen – partshøring

Den 5. sep. sendes partshøring med varsel om udelukkelse fra Hjerteordningen

Fødevarestyrelsen vurderer, at de ovennævnte forhold er en overtrædelse af bkg. om frivillig dyrevelfærdsordning,

Niveau 1 pkt. 3 og bilag 3, Supplerende krav for kvægbesætninger, som er omfattet af niveau 2, pkt. 8

Eksempel 2. Varslet udelukkelse fra Hjerteordning fastholdes efter partshøring

Fødevarestyrelsen har nu sendt en afgørelse om at udelukke besætningen fra Hjerteordningen.

Besætningen kan tidligst meldes ind igen om 6 mdr.

Afgørelser med henvisning til følgende lovgivning:

- Dyrevelfærdsloven (Bekendtgørelse nr. 61 af 19. januar 2024 af lov om dyrevelfærd §§ 2 og 32)
- Kvægbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1743 af 30. november 2020 om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af kvæg §§ 30 og 313)
- Dyrevelfærds-mærkebekendtgørelsen (Bekendtgørelse om frivillig dyrevelfærds-mærkningsordning, bilag 3, Supplerende krav for kvægbesætninger, som er omfattet af niveau 2, pkt. 8, jf. § 8, stk. 1 nr. 31)

Begrundelse for afgørelsen - Syg tyr

Beskrivelse i kontrolrapport

Ved kontrolbesøget blev der på observeret en avlstyr, der gik i samme hegn, som de malkende køer. Tyren lå under kontrollen i den modsatte ende af hegnet end de øvrige dyr, og rejste sig først op, da den blev bedt om det. Her var der 500 meter til vand opmålt på IMK. Tyren ville ikke støtte på venstre bagben, den var under middel i huld, benet var hævet omkring koden og der var en revne bag i kloven. Tyren ville ikke tage fuld støtte på benet og var kraftig støtتهalt både når den skulle stå og gå. Efter kontrolbesøget er tyren blevet tilset af en dyrlæge og er blevet behandlet for en klovbrandbyl, som skal genbehandles.

Begrundelse

Fødevarestyrelsen vurderer, at dette forhold udgør en overtrædelse af dyrevelfærdslovens § 32 og kvægbekendtgørelsens § 303, idet der er tale om en syg tyr, der ikke omgående har fået en passende behandling, og hvor dyrlæge ikke har været kontaktet før efter kontrolbesøget. Det er styrelsens vurdering, at tyren derved ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt eller er blevet rettidigt behandlet.

Begrundelse for afgørelsen – 5 kalve med pinkeye

Beskrivelse i kontrolrapport

Under kontrollen blev det endvidere observeret, at fem kalve/ungdyr ved kontrolbesøget havde øjne, der løb meget i vand, og dyrene virkede meget irriterede (løftede hovedet, blinkede hyppigt med øjnene, virkede urolige og skubbede sig ind imellem de øvrige dyr). Flere af dyrene var hvide på hornhinden, og på et enkelt dyr var øjet helt hvidt med begyndende ændring i form af hævelse, der stak ud af øjet. Der blev påbudt dyrlæge til kalvene/ungdyrene, som efter kontrolbesøget er blevet behandlet for pinkeye.

Begrundelse

Fødevarestyrelsen vurderer, at dette udgør en overtrædelse af dyrevelfærdslovens §§ 2 og 32 og kvægbekendtgørelsens § 313 idet der er tale om fem kalve/ungdyr, der ikke omgående har fået en passende behandling, og hvor dyrlæge ikke har været kontaktet før efter kontrolbesøget. Det er styrelsens vurdering, at disse fem kalve/ungdyr derfor ligeledes ikke er beskyttet bedst muligt mod smerte, behandlet omsorgsfuldt eller er blevet rettidigt behandlet.

Begrundelse for afgørelsen – ko med besværet gang

Beskrivelse i kontrolrapport

Derudover blev der ved kontrolbesøget observeret en ko, der på kontroldagen lå i drivgangen fra stalden og ud til græsarealerne. Koen var ikke fulgt med de øvrige køer ud på græsmarken, og der var ikke foder på foderbordet i stalden. Opmålt på IMK var der mere en 250 meter fra stalden til græsmarken.

Begrundelse

Fødevarestyrelsen vurderer, at dette forhold udgør en overtrædelse af dyrevelfærdslovens §§ 2 og 32 og kvægbekendtgørelsens § 303, idet en der er tale om en syg ko, der ikke omgående har fået en passende behandling, og hvor dyrlæge ikke har været kontaktet før efter kontrolbesøget. Da koen var besværet i sin gang, og dermed havde behov for at kunne ligge mere ned, burde den have været opstaldet med mulighed for blødt leje. Det er styrelsens vurdering, at koen derved har været udsat for væsentlig ulempe, ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt eller er blevet rettidigt behandlet.

Fravigelse af kriterierne af veterinærfaglige årsager - Erklæring fra dyrlæge skal fremgå af logbog og egenkontrolprogram

”Hvis der er en veterinærfaglig årsag til, at kriterierne fraviges, f.eks. at ko og kalv på grund af Salmonella Dublin skal adskilles tidligt, skal en dyrlægeerklæring dokumentere forholdet, men der skal ikke søges dispensation. Følgende skal fremgå af egenkontrolprogrammet:

- Det kriterie i Dyrevelfærdsmærket, som ikke kan opfyldes, med henvisning til den konkrete/aktuelle dyrlægeerklæring
- Perioden, som kriteriet ikke kan opfyldes i, skal være afgrænset til den kortest mulige.”

Eksempler på kriterier:

Salmonella Dublin i øko-kvægbesætninger – evt. tidlig adskillelse af ko og kalv eller aflivning af tyrekalve i en periode

Grænseværdier for dødelighed

Ens regler for kød og mælk fra 1. juli 2024

Bekg. er trådt i kraft

Vejledning til kontrol bliver ikke opdateret lige nu

Registreringen i CHR ser ud til at være rettet for nylig, så besætninger med 3 hjerter på mælk også har 3 hjerter på kød.

Kød:

Mælk:

Kød:

Mælk:

6. Bluetongue i relation til udbinding og vaccination

Vaccination til afgræsningssæson 2025

Der er tale om virus serotype 3 i Danmark i 2024

Til foråret vil der ikke være dyr i DK, hvor mitter kan blive smittet og bære virus videre til andre dyr.

Smittede mitter overlever (sandsynligvis) ikke

Kalve, der fødes til foråret af smittede mødre, vil (sandsynligvis) ikke være smittede

Derfor skal en evt. smitte i 2025 komme sydfra igen som i år – og afhænge af immunitet i DE og NL.

Udbrud i DE og NL følges til foråret.

Mittetrykket kan følges på www.myggetal.dk

BTV-3 smittede besætninger i DK – 1.082

- Kvæg i alt – 750
- Malkekvæg øko – 138
- Malkekvæg konv – 228

BTV-3 i DE: 14.200

BTV-3 i NL: 10.000

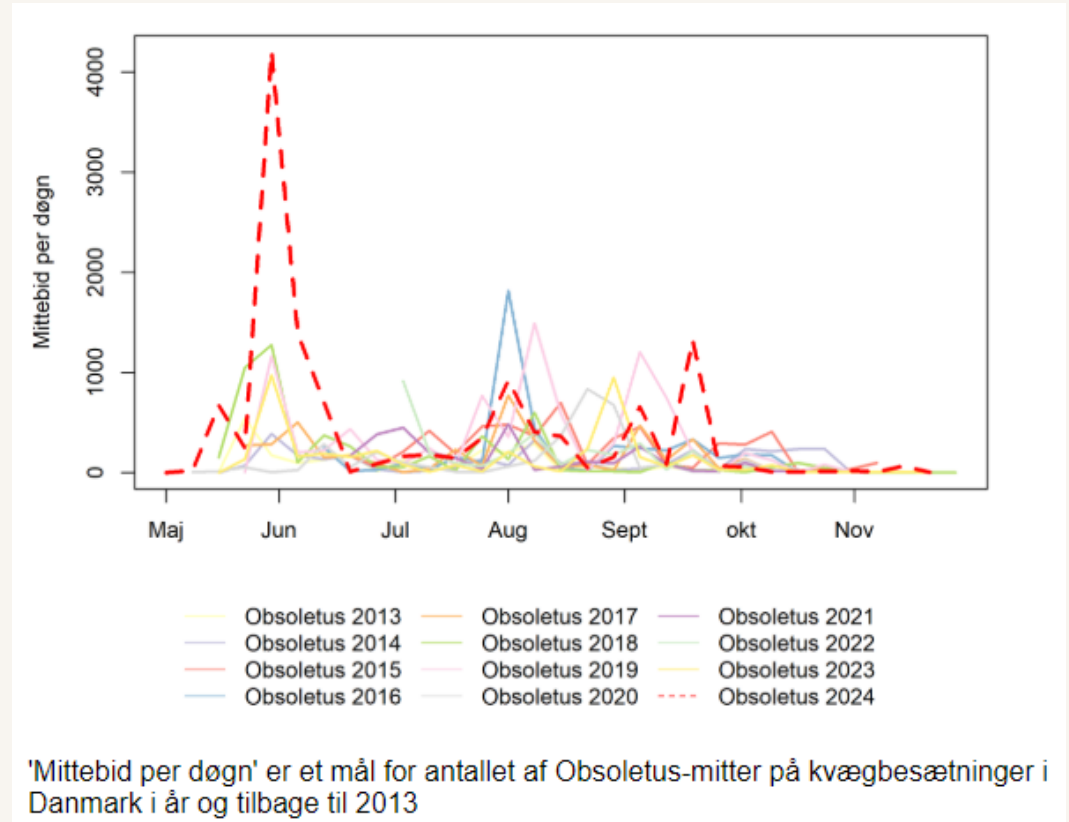
BTV-12 i NL: 9

Virusudvikling

Mitter: fra optagelse i mitte til mulig overførsel 6-8 døgn (eller længere ved lavere temp.) Min. temp. 11-13 grader C.

Virus i blodet (kvæg): gns. 35 dage (maks. 50-(60) dage)

Vaccination i 2025

Landmænd, der har været hårdt ramt af Bluetongue i efteråret 2024, anbefaler andre at vaccinere i 2025

Dyr der har været smittede i 2024 er immune – og behøver ikke vaccineres i 2025 (livslang immunitet?)

Der skal vaccineres 2 gange med 3 ugers mellemrum. Der er først fuld effekt af vaccinen 3 uger efter sidste vaccination

Vaccinér efter ”nemheds-princippet” dvs. inden udbinding i marts og april 2025

Firmaet der producerer vaccinen vil/kan ikke garantere virknings længden.

Ved vaccination i perioder med smitte i besætningen er det vigtigt at skifte kanyle mellem hvert dyr

Videre afklaring/arbejde i SEGES

Undersøger mulighed for at screene for Bluetongue-antistoffer gennem mælkeprøver på enkelt dyr

Formålet er at undgå at vaccinere dyr, der allerede er immuniseret, fordi de har været smittet med Bluetongue.

Screeener tankmælksprøver for virus

Kilde:

Erik Rattenborg

Specialkonsulent, Dyrlæge, ph.d.
Sundhed & Velfærd, Kvæg
Husdyr, Innovation
SEGES Innovation P/S

+45 2128 6482

era@seges.dk